

Meč a pergamen

IDEAIFY
idea beauty

Pavel Hrejsemnou

Meč a pergamen

Pavel Hrejsemnou

Název knihy: Meč a pergamen

Podnázev: -

Autor: Pavel Hrejsemnou

Nakladatel: IDEAILY s.r.o. **Adresa nakladatele:** Na Studních 71, 284 01
Kutná Hora **Web:** www.ideaily.cz **E-mail:** info@ideaily.cz

Rok vydání: 2025 **Vydání:** První elektronické vydání **Počet stran:** 107 A5

Autorská práva a právní doložky

© 2025 Pavel Hrejsemnou a IDEAILY s.r.o.

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této publikace nesmí být kopírována, ukládána v rešeršním systému, ani přenášena jakýmkoli způsobem a v jakékoli formě (elektronicky, mechanicky, nahráváním či jinak) bez předchozího písemného souhlasu autora a nakladatele.

ISBN (PDF verze): 978-80-53028-83-7

ISBN (ePub verze): 978-80-53028-84-4

Upozornění: Informace obsažené v této knize jsou určeny pouze pro vzdělávací a informační účely. I když bylo vynaloženo veškeré úsilí k zajištění přesnosti a aktuálnosti obsahu, vydavatel ani autoři nenesou odpovědnost za případné chyby nebo opomenutí, ani za výsledky plynoucí z použití zde uvedených informací. Čtenář by měl vždy ověřit informace z více zdrojů a přizpůsobit je svým konkrétním potřebám.

Tvorba a produkce

Jazyk: Čeština

Grafický design, návrh obálky a sazba: IDEAILY s.r.o.

Věnování autora

Milovníkům české historie, hledačům pravdy a paměti, kteří cítí, že dějiny nejsou jen souborem dat a jmen, ale živým příběhem krve, víry a odvahy.

Tato kniha je psána pro všechny, kdo dokážou slyšet ozvěnu minulosti v kamenech Prahy, v tichu zbořených klášterů, i v šepotu kronikářů, kteří se nebáli psát o době, kdy slovo mělo váhu meče.

Vavřinec z Březové – Kroniky ohně a víry nejsou jen obrazem husitských válek, ale svědectvím o lidech, kteří se odvážili žít podle svého přesvědčení, i když za to platili životem.

Psaním této knihy jsem chtěl vzdát poctu těm, kdo chránili českou řeč, víru a čest – a připomenout, že i dnes máme své bitvy, i když už se nevedou na polích, ale v srdcích.

Pavel Hrejsemnou — autor

(52. kniha z cyklu příběhů, které mění čtenáře)

„Paměť národa se nezachovává v kameni, ale v příběhu.“

Prolog Vavřincův

O městě, jež doutná, a o muži, který neviděl, ale viděl více než všichni

Léta Páně tisícího čtyřistého jedenáctého, když na trůně českém seděl král Václav, jenž raději slyšel zvuk číše než zvon chrámový, žila Praha v lesku i v hnilobě zároveň.

Byl jsem tehdy ještě muž v plné síle, mistr svobodných umění na vysoké škole pražské a písař královské kanceláře. V těch dnech bylo mé pero poslušno moci i rozumu, ne duši.

Věřil jsem v řád, v nauku, v slovo, které vážíme rozumem — ne vírou.

A přece jsem tušil, že se v kameni města cosi hýbe.

Praha tehdy dýchala těžce.

Na Hradčanech se leskla moc, na Starém Městě bublalo neklidné svědomí.

V Betlémské kapli stával kazatel, mistr Jan Hus, a jeho slova zněla, jako by plameny z věčnosti olizovaly zdi.

Říkal: „Nechť každý král i sluha hledí do zákona Kristova, neboť jen tam jest pravda.“

A já — učený muž — cítil, že mi chladne krev.

Neboť slova jeho se nedala měřiti scholastickým metrem.

*Tehdy jsem ho poprvé spatřil — Jana Žižku z Trocnova.
Bylo to na nádvoří královského dvora, kde strážní
měnili službu a ocel tichounce cinkala o kámen.*

*Byl to muž nižší postavy, těžký v ramenou, s jízvou přes
levý spánek.*

*Říkali, že v Polsku bojoval a přišel o oko, že znal jak
zbroj, tak hlad.*

Nesl se však, jako by se světem nesl kříž.

Když jsem ho míjel, pozdravil mne prostě:

„Pokoj vám, pane mistře.“

A já, zvyklý na dvorskou uhlazenost, zůstal beze slova.

Z jeho hlasu šel chlad i jistota.

Byl to hlas, který neprosil — oznamoval.

Téhož večera jsem jej spatřil v kapli Betlémské.

Nestál vpředu, ale u dveří.

*Na zbroji měl kapky vosku od svící, a přesto klečel —
jako dítě.*

*Hus mluvil o pravdě, která nesmí mlčet, a Žižka se
nehnul.*

*Po kázání se lidé hrnuli k mistrovi Husovi, ptali se,
psali.*

On jediný mlčel.

Jen stíkl Husi ruku a odešel do tmy.

*Později jsem slyšel, že prý sloužil na dvoře králově, že
král Václav ho měl rád pro jeho přímost, ač se ho bál
pro jeho oči, v nichž nebylo lsti.*

Říkali, že odmítl vzít žold od šlechtice, který se rouhal.

*Jiní tvrdili, že se modlí s prostým lidem na tržišti.
Já jsem si jej zapamatoval jinak:
jako muže, který uměl mlčet i tehdy, když svět křičel.*

*A tak začalo mé poznání o Žižkovi.
Ne z kronik ani z hlášení, ale z lidského doteku, z
krátkého pohledu přes zbroj, z ticha, jež umí víc než
výmluvnost univerzitních disputací.
Tehdy jsem ještě netušil, že tento muž, jenž stál v kapli
u dveří, jednou otevře dveře celému národu — a že krev
i víra potečou stejnou cestou.*

*Tehdy ještě nebyly vidět ohně.
Jen vítr se zvedal nad Vltavou, těžký a předzvěstný.
Praha se chvěla jako struna — a já, mistr rozumu,
poprvé ucítil strach, že slovo, které píšu, může jednou
hořet.*

Nultá kapitola – Stíny nad Prahou

Ex pergamenio Vavřince z Březové, sepsáno léta Páně,
kdy prach a krev ještě dýmaly z kamene městského...

Město, v němž jsem se narodil, bylo tehdy plné zvuků, jež se člověku navždy zapíše do duše: zvonění kaplí, křik tržišť, zpěv žáků a šelest pergamenů v rukou písařů. Praha byla učená, rozporná, opilá vínem i vírou. Byla jako žena – krásná, smyslná a nebezpečná.

Z hradu zněla latinská mše, zatímco v podhradí kazatelé káraly zkažené kněze. U dvora se tančilo, v Betlémské kapli se plakalo. A já, Vavřinec, syn měšťanského rodu, sloužil jsem králi a psal o jeho rozmarech, aniž bych chápal, že slova mají sílu větší než meč.

Tehdy vládl král Václav IV., muž učený, ale zlomený vínem i neklidem. Jeho dvůr byl přepychem zkažen, jeho země nesvorností rozryta. Každý měl svou pravdu a každý chtěl, aby se právě ta jeho stala zákonem Kristovým.

Když jsem psal listiny o udělení práv, cítil jsem, že se řád písmene bortí pod tíhou hříchu, že jazyk zákona už nestačí na jazyk víry.

A pak přišel on – muž prostý, ale řečí ohnivou: Jan Hus. Jeho slova se šířila Prahou jako jiskry po suché trávě. Vyslovoval věci, o nichž se nemluvílo, a lidé, kteří včera šeptali, dnes křičeli z kazatelen. Byl jsem mezi nimi, zapisoval jeho kázání pro paměť, a přitom jsem sám začínal chápat, že se píše nová doba, v níž písmo bude mít ostří.

V těch dnech jsem poprvé spatřil i jiného muže – Žižku z Trocnova.

Stál opřen o halapartnu, mlčel a pozoroval dav s výrazem, který se neptá, ale soudí.

Byl to pohled vojáka, který ví, že víra bez meče je slabá. Tehdy jsem mu nerozuměl.

Dnes vím, že byl obrazem věku, který přicházel.

Praha se měnila. Z oltářů se ozývalo volání po čistotě, ale v ulicích rostl hněv.

Krev se stala novým vínem, pergamen novým štítem. Každé slovo mohlo být obžalobou, každé ticho zradou. Z chrámů se stávaly pevnosti, z měšťanů bojovníci, z písařů kronikáři zkázy.

A já, který jsem kdysi psal listiny pro krále, začal psát dějiny ohně.

Ne proto, abych je ospravedlnil, ale aby nezmizely.

Neboť kdo nepíše, ten mlčí.

A kdo mlčí, ten se stává spoluvíníkem.

Tak začala má kronika.

Ne jako svědectví moudrého, ale jako výkřik člověka, který viděl, jak se víra mění v meč, jak se zákon Kristův stává zákonem války.

A přece... i v té krvi, v tom prachu, v těch zpustošených městech zůstávalo světlo.

Světlo, které nepochází z ohně, ale z víry, že člověk může být lepší, než je.

A proto píši.

Aby ti, kdo přijdou po nás, poznali, že i v časech šílenství lze nalézt Boha.

Ne na trůně, ne v zástupu, ale v jediném okamžiku pravdy, kdy člověk zůstane sám před sebou.

Kapitola první – Vavřincův prolog: Praha, léto léta Páně 1411

Bylo horké léto, kdy Vltava páchla rybinou a tlejícím dřevem, a ulice Prahy se naplňovaly prachem i neklidem. Sedával jsem tehdy často na dvoře u královského paláce, pod lipou, která pamatovala ještě vládu Karla IV. — a naslouchal šumu města, jež se modlilo, hádalo a kázalo.

Město mistrů a kazatelů, město obchodníků a žebráků, město, v němž každé slovo mohlo být jiskrou.

Byl jsem tehdy mistr svobodných umění na pražské univerzitě a písař Nového Města. V dnech, kdy král Václav vládl více poháru než koruně, měl jsem tu čest býti přizván do královské kanceláře. Tam jsem poprvé spatřil muže, o němž dnes píšu, jako by mi sám stál za ramenem — Jana Žižku z Trocnova.

Nepřišel s velkou slávou ani s dvorským leskem. Byl to muž střední postavy, s pravým okem zastřeným bílou blánou, s tělem jizvami posetým. Na jeho šatech ulpíval prach cest, nezdobil jej zlatý řetěz ani erb, a přece mu ustoupili i ti, kdo nosí přilbici z leštěného železa.

Král ho měl rád. Nebyl z vznešeného rodu, ale říkalo se, že kdysi sloužil pánu z Rožmberka, a později se s násilím